

ПОЛИТИКА за ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

на
Ноу-хау център за алтернативни
грижи за деца,
Нов български университет

Утвърдил:

Галина Маркова

*Ръководител на Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца,
Нов български университет*

За Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет

Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет е изследователска и консултантска организация, която работи в подкрепа на правителствената политика по ДИ. Визията ни е да подобрим живота на децата, на техните родители и на общностите, в които живеят.

Стремим се да създадем култура на партньорство и диалог между всички участници в процеса като процес на трансформиране на грижата за хората. Нашите приоритети са създаване на знания в партньорство с всички заинтересовани лица, интегриране на знанията (доказателствата) в практиката, създаване и поддържане на култура на учене от променящата се среда, гарантиране на правата на всички участници и повишаване на капацитета на социалните работници и професионалистите, работещи в областта на детското благосъстояние.

Работим за повишаване качеството на изследователската работа и стандарта в използване на качествени изследователски методи за изучаване на процеси, създаване и поддържане академична общност и партньорствата с организации и индивиди, която споделят и допринасят към постигането на мисията.

Благодарение на екипа си от експерти изработваме политики за децата и семействата и се стремим да подпомогнем изграждането на работеща и отворена гражданска и професионална мрежа по въпросите на децата и семействата.

Като организация, която системно работи не само за, но и с деца и млади хора, ние полагаме усилия те бъдат включени пълноценно в нашата работа във всички възможни дейности, така че резултатите да са обвързани с техния най-добър интерес. В процеса на съвместната ни работа с децата и младите хора наша първа задача е да гарантираме безопасна среда за работа.

С оглед на стремежа ни да предоставим сигурни и подкрепящи условия на взаимодействие с децата и младите хора Центърът разработи тази политика. Тя уреждаща принципите, правилата, процедурите и насоките, съобразно които организацията се ангажира да осъществява своята дейност.

Дефиниции

1. Дете

Чл. 1 от Конвенцията на ООН за правата на детето (КООНПД) гласи, че за „дете“ се определя всяко човешко същество под осемнайсетгодишна възраст. Националното законодателство на Р България и Законът за закрила на детето в частност (чл. 2) определя „дете“ като „всяко физическо лице до навършването на 18 години“.

2. Права на децата

Правата на децата са част от човешките права, но специфични, тъй като децата имат нужда от специална грижа и закрила.

Конвенцията за правата на детето на ООН, ратифицирана от България през 1991 г., е международният договор в областта на правата на човека, който заедно с факултативните протоколи¹ към него урежда пълния каталог от граждански,

политически, културни, социални и икономически права на всички деца, базирани на четири основни принципа: недискриминация, предприемане на действия във висшия интерес на детето, право на живот, оцеляване и развитие, и зачитане на възгледите на детето съобразно възрастта и зрелостта му. От тези принципи се ръководят действията на всички заинтересовани страни, включително на самите деца, за реализиране на техните права на оцеляване, развитие, закрила и участие.

Конвенцията също така помага за трансформиране на нагласите към детството чрез формулиране на минимални стандарти за третиране, грижа, развитие, закрила и участие, на които има право всяко лице на възраст до 18 години. Разпоредбите на Конвенцията утвърждават общото разбиране на обществата, че, за да бъдат реализирани правата на децата, е задължително да се закриля детството като период, отделен от живота в по-зряла възраст, за да се определи време, през което децата могат да растат, учат, играят и да се развиват.

3. Насилие

Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет счита за насилие всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или потенциална вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и всякаква социална среда.

Дискриминацията и тормозът също се считат за вид насилие, тъй като са в състояние да нанесат както физическа, така и психическа вреда на детето.

Организацията счита, че всички форми на злоупотреба/насилие и експлоатация на деца са неприемливи. Ние сме убедени, че трябва да бъдат предприети мерки за закрила на семействата от хора, които биха потърсили възможности за спечелване на доверието им и осигуряване на достъп до малки деца чрез дейността на организацията. Вероятността служителите, дарители или партньори да извършат актове на злоупотреба/насилие спрямо деца се възприема сериозно от нашата организация, като тя е отдадена на идеята да работи за тяхното предотвратяване.

Физическа злоупотреба: Фактическа или потенциална физическа злоупотреба, причинена от друго лице-дете или възрастен. Може да включва удряне, разтърсване, хвърляне, отравяне, горене или изгаряне, удавяне, душене, или всякакво друго физическо нараняване на дете, включително и подправяне на симптомите или преднамерено влошаване на здравето на детето.

Сексуална злоупотреба: Включва насилването или примамването на дете към сексуални действия, независимо дали детето е запознато или не с това, което се случва. Тези действия могат да включват физически контакт, включително проникващи или непроникващи действия. Също може да включват намесата на децата в гледането или произвеждането на порнографски материали, или насърчаването им към неподходящо поведение.

Сексуална експлоатация на деца: Форма на сексуална злоупотреба, която включва деца, въвлечени в сексуални активности срещу пари, подаръци, храна, подслон, привързаност, статукво или нещо друго, от което децата или техните семейства имат

нужда. Тази форма на злоупотреба може да бъде свързана с манипулиране на деца, сприятеляване с тях, спечелване на тяхното доверие и осигуряване на достъп до алкохол и наркотични вещества. Този тип злоупотребяващи взаимоотношения между жертва и извършител се основават на дисбаланса на власт, като възможностите на жертвата са силно ограничени. Тази форма на злоупотреба може да бъде грешно разбрана от деца и възрастни като взаимоотношения, базирани на взаимно съгласие.

Сексуалната експлоатация на деца се проявява по различни начини. Тя може да включва по-възрастен извършител, упражняващ финансов, емоционален или физически контрол над малолетно или непълнолетно лице. Може да включва и връстници, които манипулират или подтикват жертвата към сексуална активност, понякога в рамките на една банда или махала. Тази форма може да се проявява и чрез организирана мрежа от извършители, които получават финансови облаги от трафик на деца в различни локации, за да участват в сексуални активности с голям брой хора.

Неглижиране: В зависимост от контекста, ресурсите и обстоятелствата, неглижирането и пренебрежителното отношение може да се определи като постоянен неуспех в посрещането на основните физически / психологически нужди на детето, които могат да прераснат в сериозно увреждане в детското здраве или развитие, като например ненабавянето на достатъчно храна, подслон и дрехи или небрежно отношение и безотговорност към основните емоционални нужди на детето. Неглижирането може да се състои в незаинтересованост на майката по време на бременност, употреба на алкохол и наркотични вещества, както и недостатъчна грижа за дете с увреждания.

Емоционална злоупотреба: Постоянно емоционално малтретиране, което се отразява на емоционалното развитие на детето. Действията, свързани с емоционалната злоупотреба могат да включват забрана за свободно движение, унижаване, снизходителност, тормоз (включително кибертормоз), заплашване, сплашване, дискриминиране, присмиване и други форми на отношение, основано на отхвърляне или враждебност.

4. Закрила

„Закрила“, според чл. 19, ал. 1 от КООНПД, се отнася до, както следва:

„Държавите-страни по Конвенцията, предприемат всички необходими законодателни, административни, обществени и образователни мерки за закрила на детето от всички форми на физическо или умствено насилие, посегателство или злоупотреба, липса на грижи или небрежно отношение, малтретиране или експлоатация, включително сексуални престъпления, докато то е под грижите на родителите си или на единия от тях, на законния си настойник или на всяко друго лице, на което то е поверено.“

По смисъла на българското законодателство, Законът за детето посочва, че:

„Чл. 10. (1) Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие и на защита на неговите права и интереси.“

(2) (Доп. - ДВ, бр. 36 от 2003 г.) Не се допускат никакви ограничения на правата или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, имуществено състояние, религия, образование и убеждения или наличие на увреждане.

Чл. 11. (1) Всяко дете има право на закрила срещу въвличане в дейности, неблагоприятни за неговото физическо, психическо, нравствено и образователно развитие.

(2) Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие и форми на въздействие, противоречащи на неговите интереси.

(3) Всяко дете има право на закрила срещу използване за просия, проституция, разпространяване на порнографски материали и получаване на неправомерни материални доходи, както и срещу сексуално насилие.

(4) Всяко дете има право на закрила срещу въвличане в политически, религиозни и синдикални дейности.

Чл. 11а. (Нов - ДВ, бр. 14 от 2009 г.) (1) Сведения и данни за дете не се разгласяват без съгласието на неговите родители или законни представители освен в случаите по чл. 7, ал. 1.

(2) В случаите, когато спрямо дете е предприета мярка за закрила, не могат да бъдат разгласявани сведения и данни за детето без писмено становище на органа за закрила, предприел мярката.“

(3) Когато детето е навършило 14 години, се взема и неговото съгласие за разгласяване на сведения и данни.

Според Ноу-хау центъра, закрилата на детето представлява както екипна, така и лична отговорност. Всички служители ще бъдат запознати с необходимостта от интегриране на закрилата на детето във всички наши дейности. Връзките с всеки, за когото бъде установено, че осъществява взаимоотношения, свързани със злоупотреба/насилие и експлоатация на деца, ще бъдат прекратени.

I. Ангажиментът на Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет

В своята работа Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет се ръководи от убеждението, че всички деца имат равни права и еднакво право на закрила и че всяка форма на злоупотреба с децата включва нарушение на правата на децата.

За да бъдат гарантирани правата на децата и да бъдат предотвратени рисковете, стоящи пред децата, с които работи, Центърът разработи тази политика за закрила. Тя изразява ангажимента и конкретните мерки, които организацията ще изпълнява в своите дейности с и за деца.

Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет изпълнява своята работа с убеждението, че **всички дейности и мерки са и трябва да бъдат съобразени с най-добрия интерес на детето.**

За да бъде това възможно, организацията обръща специално внимание на мненията на децата и тяхното участие в засягащите ги дейности и процеси.

Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет поема ангажимента да **запознае всички свои служители, доброволци, лица, наети на временни договори, стажанти и практиканти с настоящата политика** и да приложи всички предвидени мерки, гарантиращи, че те ще се ръководят от нея.

Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет, чрез настоящата си политика, се **ангажира да отделя необходимото внимание на всички възникнали опасения и ситуации, включващи потенциален риск или продължаващо нарушаване на правата на децата, и да реагира съобразно международното, националното законодателство и заложените в този документ правила и процедури**. В този смисъл, професионалистите, служителите и децата, включени в дейности на организацията, биват насърчавани да изразяват своите опасения и впечатления открито и отговорно.

Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет ще **положи всички усилия да разпространява добри практики по закрила на децата, включително и настоящата политика и процедури**, така че все по-вече да се разпознава важността на целенасоченото поведение на професионалистите и организациите за гарантиране благосъстоянието на децата. Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет се ангажира да **търси постоянен диалог за максимално уеднаквяване и усъвършенстване на местните и национални принципи и процедури в политиката за закрила на детето**. За тази цел организацията ще се стреми да гарантира, че нейните партньори разбират своята отговорност в общите усилия за благосъстоянието на децата и че също поемат ангажимент за изпълнението на минимални стандарти за закрила.

II. Цели на политиката

Тази организационна политика за вътрешна закрила на детето е базирана на стандартите за закрила на детето на Keeping Children Safe; Конвенцията за правата на детето на ООН от 1989 (както и нейните протоколи); Изявлението на ООН по отношение на ликвидирането на сексуалните злоупотреби и експлоатация на деца и всички други, свързани с децата конвенции на ООН, националното законодателство на Република България и международните добри практики.

Преди всичко, настоящата политика разглежда децата не просто като обект на закрила, но и като носители на права. В този смисъл, подобна политика и процедури са само предпоставка за гарантиране най-добрия интерес на децата.

1. Закрила на децата. Изработването и прилагането на мерки за закрила на децата свежда до минимум потенциалните рискове от насилие над и експлоатация на децата, с които организацията работи, което е и условие за утвърждаване на останалите техни права и техния най-добър интерес.

2. Закрила на представителите на организацията. Прилагането на политиката по закрила на децата:

- a. дава указания на служителите за допустимите граници в общуването и предпочитаното поведение при работа с деца;
- b. подпомага служителите да идентифицират потенциалните рискове при съвместната работа с деца в и извън работното място и/или местоживеенето;
- c. очертава възможните начини, по които служителите могат да действат в случаи на доказана опасност от насилие над или злоупотреба с деца или в случаи на претърпяно насилие или злоупотреба.

3. Закрила на организацията. Прилагането на политиката по закрила на децата позволява на организацията да постави ясни очертания на своя ангажимент при работата си с деца, което се отразява и върху подобряването на ефективността на организацията. Позволява още и да усъвършенства подхода си при подбор на персонал и да избегне работата с лица, които потенциално да злоупотребят със своето положение. Всичко това намалява риска от фалшиви или злоумишлени обвинения в злоупотреба с дете, което потенциално може да разруши репутацията на самата организация.

4. Стандартизиране на мерките по закрила на децата в рамките. Установяването на единен и синхронизиран минимум от мерки по закрила на децата гарантира ефективността в съвместните дейности на организацията за превенция на насилието и злоупотребата с деца и за координираните усилия за оказване на помощ и подкрепа в случаи на претърпяно насилие.

Обхват на политиката за закрила

Тази политика се отнася за всички служители на организацията и нейните партньори.

Под служители разбираме:

1. Целият персонал- местен и международен
2. Всички доброволци и стажанти

Под партньори разбираме:

- Всички работещи по договори, външни консултанти
- Всички членове на Борда
- Всички партньори, включително и тези в общностите, където работим
- Гости и посетители

Тази политика ще бъде преразглеждана минимум на всеки три години или когато възникне необходимост в документа да бъдат отразени допълнително възникнали обстоятелства.

III. Водещи принципи при изпълнението на политиката

1. Нормативна база

Политиката на Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет за закрила на детето се основава на принципите на Конвенцията на ООН за правата на детето. КООНПД дава цялостната рамка за закрила за всички деца.

Следните членове от КООНПД формират специфичната основа на закрилата на детето в организацията: чл. 1 - дефиниция за дете; чл. 2 - недискриминация; чл. 3. (1.) - най-добрият интерес на детето, чл. 3. (2) - задължения за грижа и закрила, чл. 12 – участие, чл. 13 - свобода на изразяването, чл. 19 - закрила от насилие, чл. 32, чл. 33, чл. 34, чл. 36, чл. 37 (а) - закрила от икономическа експлоатация, употреба на психоактивни вещества, сексуална злоупотреба и всички други форми на експлоатация; измъчване, жестоко, нехуманно или деградиращо отношение или наказание.

Политиката на Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет за закрила на детето е изготвена и се прилага в синхрон с националното законодателство на Р България и в частност със Закона за закрила на детето, по-специално с чл. 3, чл. 7, чл. 11, чл. 11а и чл. 12.

2. Ценности и принципи

Политиката на Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет се ръководи от определени ценности и принципи, които организацията съблюдава в своята цялостна работа:

- **Правата на децата** са основна ценност - здравето, безопасността, благосъстоянието и най-добрите интереси на децата се поставят над интересите на отделните възрастни, организации и заинтересовани страни. Всички деца имат еднакво право на закрила от злоупотреби
- **Недискриминацията.** Ние уважаваме и работим с децата, техните семейства и общности независимо от техния етнос, раса, вяра, пол, убеждения, сексуална ориентация и други различия, които могат да бъдат основа на дискриминация.
- **Детското участие.** Вярваме, че децата трябва да бъдат окуражавани и подкрепяни да участват при вземането на решения и формирането на политики, които ги засягат, и ще насърчаваме това тяхно право във всички наши действия.
- **Инвестирането в децата, тяхното развитие и благосъстояние ще подкрепи разгръщането на техния потенциал, тяхната независимост и ще доведе до благоденствие за цялата нация.** Именно затова работим с визия за по-широко въздействие на детското благосъстояние и гарантиране на детските права.
- **Откритостта и прозрачността** в процеса на взимане на решения в организацията и във всички действия, които предприемаме.
- **Работата в партньорство.** За нас партньорството е водещ инструмент, който помага да се определят и споделят приоритетите ни и мобилизира капацитета за постигане на целите ни. Имаме отговорността да помогнем на своите партньори да посрещнат минималните изисквания за закрила.
- Всеки член на екипа има отговорност да подкрепя закрилата на децата и задължението да се грижи за децата, с които е в контакт, с които работи или които са засегнати по някакъв начин от неговата работа.

Правила и процедури за закрила на децата

1. Отговорен служител в организацията

Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет включва малък брой административен персона, а също така рядко работи директно с деца. Поради тази причина, организацията няма определен служител, в чиято длъжностна характеристика да влизат задължения свързани с изпълняването на дейности по координация на политиката по закрила.

Всеки член от екипа на центъра, съобразно конкретната ситуация може да действа в качеството си на отговорен служител. Всички доказани и предполагаеми нарушения на политиката за закрила на детето следва да бъдат незабавно съобщавани и се предприемат стъпки съгласно съответната на случая процедура.

2. Правила и насоки за поведение спрямо деца

Правилата и насоките за поведение спрямо деца са изработени и се съблюдават от персонала с цел:

- да се гарантират правата и безопасността на децата при работа със служители на организацията;
- да се стимулира изграждането на атмосфера на подкрепа, сътрудничество и творчество при дейности с деца;
- да се насърчава и развива професионализмът сред служителите на организациите, ангажирани с деца, и съблюдаването на правата на децата и по-специално тяхното включване в решения и дейности, които се отнасят до тях

Считаме за важно служителите на организацията, общуващи и работещи с деца:

- да са наясно с възможните непосредствени ситуации, които могат да изложат децата на риск;
- да планират и организират работата и работното място така, че да сведат възможните рискове до минимум;
- да се стремят да поддържат култура на откритост, така че всички възможни проблеми или опасения да бъдат изказвани и обсъждани свободно;
- да са сигурни, че между служителите съществува чувство на отговорност, така че всяка зловредна или потенциално рискова практика или поведение да бъде коригирана навреме.
- Да насърчават формирането и споделянето на мнение от страна на децата и младите хора по въпросите, които ги засягат.

Служителите в организацията никога не трябва:

- да удрят или по друг начин физически да насилват деца;
- да установяват сексуални взаимоотношения с деца;
- да установяват взаимоотношения, експлоатиращи децата под каквато и да е форма;
- да извършват действия, които биха могли да поставят децата в риск от насилие;
- да поощряват или да участват в поведения на децата, които са нелегални или рискови за самите тях;
- да дискриминират по какъвто и да е било признак и да показват изборително отношение, изключвайки едни или други деца от даден процес;

- да използват изрази, да дават предложения или да предлагат съвети, които са неподходящи или оскърбителни за децата;
- -да се държат по физически или сексуално провокативен начин с или пред децата;
- да заснемат и/или филмират деца и млади хора без тяхното съгласие;
- да спят в една и съща стая или легло с дете, с което работят;
- да приемат в дома си дете или деца, с които работят.

Оценка на риска/смекчаване на рисковете

Организацията извършва оценка на риска на всички свои операции, програми, проекти и дейности. Текущо се развиват стратегии за смекчаване на рисковете и тези стратегии са инкорпорирани в дизайна, прилагането и оценката на програмите, проектите, операциите и дейностите, в които участват деца или имат влияние върху децата.

3. Правила за заснемане и публикуване на фото- и видеоматериали

Правила за запис на фотографски и други изображения:

- Всички деца трябва да бъдат подходящо облечени, според разбиранията за приличие в своето населено място или общност. Ако последното предполага по-разголен външен вид за децата, снимките следва да се подбират внимателно.
- Записаните изображения следва да отразяват някакъв вид дейност и по възможност да представят цели групи деца, а не отделни деца.
- Необходимо е да се упражнява надзор над фотографите и операторите и те да не бъдат оставяни сами с децата.
- Всички жалби и сигнали относно неприлични изображения, включително и такива, направени без знанието на децата, се отчитат и документират като всички останали сигнали за насилие над деца.

Правила за публикуване на изображения и лични истории/примери от практиката:

- Винаги трябва да се вземе разрешение и от родителите, настойниците или попечителите на детето и да се оповести ясно с каква цел ще бъдат вземани фото- или видеоматериалите, как и къде ще се публикуват и на какви правила се подчинява целият процес. (вж. **приложение 2**)
- Преди да се използва дадена снимка, задължително е да се изиска разрешение от детето, което е изобразено на нея. (вж. **приложение 2**)
- След дадено съгласие от децата, младите хора и отговорните за тях възрастни те да бъдат заснемани във фото- или видеоматериали:
- в случаи на споделяне на лични истории/примери от практиката, имената на децата задължително се променят с оглед запазване на тяхната конфиденциалност.
- ако дадено дете или млад човек е вече продължително време включено в дейности на организацията, е допустимо да се разкрива само първото му име в публикации и други материали и то само в случай, че това няма да усложни проблеми, пред които то е изправено.

- Препоръчително е да се правят снимки, на които са изобразени най-различни деца – момчета и момичета, от различни възрастови групи и етнически групи, с или без увреждания.

4. Правила и насоки за управление на информацията и опосредстваната комуникация

Правила и насоки за събиране, използване и съхранение на информация, касаеща сигурността на децата:

- Политиката за закрила на децата трябва да е винаги достъпна за всички заинтересовани страни – както във физическите пространства, в които се работи или предстои да се работи с деца, така и на уебстраниците, използвани от организацията.
- Организацията изрично полага усилия всички аспекти на политиката и процедурите по закрила да се представят по подходящ за децата начин, в обем и със средствата, които ще им помогнат да ги разберат напълно.
- Лична и контактна информация на децата се събира само във връзка с конкретна предстояща дейност и при условия, изрично договорени с възрастните, отговорни за децата.
- Декларациите за родителско съгласие за участие на деца в дейности и всякакви събрани информации от деликатен характер се пазят в конфиденциалност във физическо и електронно копие.
- Броят на служителите с достъп до контактната информация на децата е винаги сведен до практически необходимия за дейността минимум.

Въпреки многото си преимущества, използването на информационни и комуникационни технологии крие и рискове за децата, сред които:

- неподходящ достъп до, използване или споделяне на лични данни (напр. имена, e-mail адреси и др.)
- нежелан контакт между деца и злонамерени възрастни;
- изпращане/получаване на обидно съдържание;
- онлайн тормоз между връстници;
- приканване и попадане в ситуации на сексуална злоупотреба.

Правила и насоки за използването на информационни и комуникационни технологии:

- всяка опосредствана комуникация между служители на организацията и децата се извършва, съблюдавайки максимална откритост, яснота, прозрачност за всички включени в нея и подходящ тон;
- съобщенията между служители и деца никога не трябва да съдържат обиден или увреждащ език.
- информация, касаеща се за специфични детайли около предстоящи дейности с деца, не трябва да се разпространява до лица, които не са пряко засегнати от нея – не и преди момента на започването на тази дейност или за предпочитане – преди завършването на дейността; - при публикуване на статии или други материали, отразяващи вече приключила дейност, следва да се вземе под внимание дали в дейността участие са взели деца от уязвими ситуации; ако да, необходимо е да се

извърши оценка на риска за злоупотреба с детето преди съответната информация да бъде публикувана. Имената на децата задължително се сменят с оглед запазване тяхната конфиденциалност.

5. Процедура за подаване на сигнали за насилие

При провеждане на дейности:

1. При всяка дейност на Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет се въвеждат в действие указанията и процедурите по закрила на детето.
2. При опасение и/или идентифицирано насилие върху дете незабавно се уведомява прекия ръководител.
3. При съмнение за насилие или вече установено насилие върху дете трябва да се сигнализира Отделите за закрила на детето/полицията.

При постъпване на сигнал за насилие в офиса:

1. Всяко телефонно обаждане, съобщение по електронната поща или физическо посещение от човек, предаващ информация за дете в ситуация на каквато и да е форма на насилие се приема за сигнал.
2. Всеки служител, получил сигнал за насилие, трябва да информира отговорните служби (Отдел „Закрила на детето“ по район), прекия си ръководител и да попълни формуляра от **приложение 3**) Заявителят се насочва към отдела „Закрила на детето“ според местоживеенето на детето, и успоредно с това, ако характерът на сигнала го предполага, се подава сигнал за безпризорно дете към полицията.
3. Заявителят получава консултация за това как да оформи сигнала си бива насърчен да изпрати сигнала.
4. Ако заявителят търси информация за допълнителна подкрепа/консултация, получава насоки и контакти къде може да открие най-подходящата такава.

Всякаква информация/сигнал, отнасящи се до злоупотреба, трябва да бъдат документирани във формуляр (вж. **приложение 3**) и въведени в общ регистър. Документираната по случая информация се съхранява при строга конфиденциалност, която ще бъде нарушавана само ако това ще бъде в най-добрия интерес на детето.

6. Правила и процедури за гарантиране безопасността на децата при провеждане на дейности

Правила:

- Служителите съобразяват всеки аспект от организацията и провеждането на дадена дейност, включваща деца, в съответствие с българското законодателство (включително и особено Закона за закрила на детето) и принципите в Конвенцията на ООН за правата на детето.
- Дете може да вземе участие в дейност само след като отговорният за детето възрастен (родител, настойник или попечител) попълни Декларация за информирано родителско/настойническо/попечителско съгласие (вж. **приложение 2**).

- Дете може да вземе участие в дейност само при условие, че е придружавано от възрастен, пряко отговорен за неговата безопасност. Това може да бъде представител на организацията или друг възрастен, но родителят, настойникът или попечителят на детето винаги и задължително е изразил съгласието си в Декларацията, че е съгласен придружител на детето му да бъде именно това лице. Всяко дете-участник в дадена дейност може да има не по-малко от един придружител и всеки придружител в дадена дейност може да отговаря за не повече от четири деца.

Процедура:

1. Информация за логистичното и техническо реализиране на дейността се комуникира предимно по електронната поща. В кореспонденцията участват главно координаторът на съответната дейност и придружаващите децата възрастни. Силно препоръчително е винаги, когато това е възможно, копирани да бъдат още и прекият ръководител на координатора и децата, които възрастният ще придружава.
2. Декларацията за даване на родителско/настойническо/попечителско съгласие се изпраща на съответния отговорен за детето възрастен не по-рано от два месеца и не по-късно от десет дни преди началото на съответната дейност. Заедно с декларацията се изпраща и копие от политиката за закрила.
3. Попълнената и подписана декларация се сканира и изпраща по електронната поща от отговорния за детето възрастен към координатора на съответната дейност не по-късно от една седмица преди началото на съответната дейност. Координаторът съхранява физически, принтирани копия на всички получени декларации при спазване на правилата за получаване, съхраняване и управление на информация, указани в настоящия документ.
4. Оригиналът на попълнената и подписана от отговорния за детето възрастен декларация се предава по време на съответната дейност и след приключването ѝ се съхранява при спазване на правилата за получаване, съхраняване и управление на информация, указани в настоящия документ. Копията от декларациите се унищожават.
5. Препоръчително е, когато това е възможно, координаторът на съответната дейност да се информира дали децата, които ще вземат участие, са наясно с това кой ще бъде техен придружител и в какви отношения са с него или с нея. При установен потенциален риск за безопасността на детето се уведомява прекия ръководител, оценява се степента на риск и ако ситуацията го налага, се договарят с отговорните за детето възрастни възможностите за ангажиране на друг придружител на детето.
6. Всички пълнолетни лица, които не са служители на Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет, но които ще участват в провеждането на съответната дейност (наети на временен договор или доброволци) трябва да бъдат интервюирани с оглед професионалния им опит и/или извършени закононарушения и да подпишат декларация, че са съгласни с настоящата политика и процедури за закрила. Договорът, уреждащ правоотношенията между съответните

- лица организацията, също трябва да включва клауза, че съответното лице ще спазва поведенческите норми и процедурите в настоящата политика.
7. При започването на съответната дейност, децата-участници получават информация и насоки за гарантиране на взаимната им безопасност, и разяснения относно смисъла на предлаганата им информация.
  8. Физическото място на провеждане на съответната дейност винаги трябва да предоставя здравословни и безопасни условия за работа с децата, което включва:
    1. здравословни хигиенни и санитарни условия;
    2. наличие на материали за оказване на първа медицинска помощ при дребни инциденти;
    3. наличие на медицински лица в района, с които е договорено да окажат помощ при нужда;
    4. улеснен достъп за хора с увреждания;
    5. условия за безопасен превоз на децата и младите хора;
    6. предварително проверено качество на храната, която ще се консумира;
    7. налични и изправни системи за предотвратяване на или реагиране срещу бедствия и аварии.

7. Процедура за закрила при подбор на персонал

Процедурата при подбор на служителите включва стъпки, във всяка от които е интегрирана перспективата за закрила на децата.

1. Първоначално в съответни вътрешни и външни комуникационни канали (online) се публикува обява, съдържаща описание на организацията, описание на длъжността, критерии на подбора и необходими документи.
2. Подбор по документи – CV, мотивационно писмо, препоръки и удостоверения, свидетелство за съдимост.
3. След подбор по документи, избраните кандидати се канят за провеждане на интервю на живо. Интервюто включва въпроси, целящи да изследват професионалното минало на кандидата и опитът му в общуването с деца.
4. Избраният кандидат подписва декларация (вж. **приложение 4**), че е запознат и се задължава да действа в съгласие с настоящата политика и процедури за закрила на децата преди първия му ден на работа. Провежда се обучение на новия служител за запознаване с процедурите по закрила.
5. В случаи, когато организацията ангажира доброволци, кандидатите участват в същото интервю, както в посоченото в т. 3 от настоящата процедура.

Служителите, консултантите и доброволците ще бъдат наемани при ясни условия и длъжностни характеристики, които включват изявления за позицията и отговорностите, свързани със съответната роля, за да бъдат посрещнати изискванията на организацията от гледна точка на организационната политика за вътрешна закрила.

8. Процедура за оценка на нуждите от обучение на служителите

Оценката е средство, предназначено предимно за употреба от всеки един служител и неговия ръководител.

1. Оценката се осъществява всяка година, като тя може да се прави и по-често в случай на преценка и съгласуване между ръководителя и оценявания служител.
2. Обратната връзка трябва да бъде в писмен вид.
3. Умения се определят в зависимост от длъжностната характеристика на съответния служител, изискванията за заемане на длъжността и Критериите за оценяване на служителите.
4. Оценяваните служители се окучажават да предоставят честна обратна връзка по отношение на управлението и други организационни въпроси.
5. Като част от оценката и в нейния край се изготвя план за развитие, който, при нужда, включва и мерки за повишаване капацитета на служителя, когато се касае до закрила на децата, участващи в дейности на организацията.

Всички бъдещи служители, доброволци и членове на управителни органи ще бъдат своевременно информирани за политиката на организацията във връзка със закрилата на детето. Като част от процедурата за кандидатстване за работа, от тях ще се изисква да подпишат декларация, че не са осъждани за криминални престъпления.

Организацията гарантира, че прилага най-високите стандарти при набирането на персонал и прилага тази политика във всички програми на организацията. Кандидатите биват проверявани дали са подходящи да работят с деца и дали споделят организационното разбиране за вътрешна закрила на детето.

Всички служители, доброволци и членове на управителни органи ще бъдат обучени относно политиката на организацията за закрила на детето. Те ще получат екземпляр от политиката и ще трябва да подпишат декларация, с която удостоверяват, че са я получили, прочели и разбрали.

Лицата, наети като независими изпълнители по договори, ще получат екземпляр от политиката на организацията за закрила на детето и ще трябва да подпишат декларация, с която удостоверяват, че са я получили, прочели и разбрали.

Доброволците в организацията ще бъдат наблюдавани от ръководителите на екипи, на чието подчинение са назначени, за да се гарантира, че не злоупотребяват с поверителната информация, която касае децата. При възникване на опасения, мениджърите следва да информират директора на човешките ресурси, който от своя страна ще предприеме по-нататъшно разследване.

ПРИЛОЖЕНИЯ

Декларация за информирано родителско съгласие

Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет, активен по въпросите на децата и семействата, считаме за недопустими всички форми на нарушаване правата на децата – злоупотреба, експлоатация, negliжиране или друго.

Полагаме и особено целенасочени усилия за гарантиране правото на мнение на децата (чл. 12 от Конвенцията на ООН за правата на детето) и се стремим да осигурим възможности децата да вземат пълноценно участие в процесите и решенията, които ги касаят.

Настоящата декларация за информирано родителско съгласие цели да гарантира спазването на правата на детето и родителите/настойниците/попечителите му при пътуване, видео- и фото- заснемане и участие на детето в събития.

Моля, попълнете формата по-долу.

Информацията, която предоставяте, ще се счита за строго конфиденциална.

[ИМЕ, МЯСТО И ДАТИ НА СЪБИТИЕТО]

ИМЕ И ФАМИЛИЯ НА РОДИТЕЛЯ/НАСТОЙНИКА/ПОПЕЧИТЕЛЯ:

ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА РОДИТЕЛЯ/НАСТОЙНИКА/ПОПЕЧИТЕЛЯ:

АДРЕС: ТЕЛЕФОН: МОБИЛЕН ТЕЛЕФОН:

E-mail адрес:

РАЗРЕШЕНИЕ: Давам своето съгласие

.....
(име и фамилия на детето-участник) да присъства и вземе участие в [име на събитието].

Ако тя/той се нуждае от спешна медицинска помощ, давам разрешението си да я получи от квалифицирано медицинско лице.

Давам своето съгласие

.....
(име и фамилия на детето-участник)
да бъде фотографиран/а или филмиран/а по време на събитието с цел материалът да бъде използван за популяризиране дейността на организацията и по ключови проблеми на децата в онлайн и печатни материали при условие, че снимките не накърняват по никакъв начин достойнството и доброто му/й име.

(подпис и дата)

Известно ми е и съм съгласен/на придружител, отговорен за сигурността на детето-участник, да бъде

.....

(име и фамилия на придружителя)

(подпис и дата)

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ ПРИ СПЕШЕН СЛУЧАЙ:

(родител, настойник, попечител или друг доверен близък)

1	2
Име и фамилия:	Име и фамилия:
Адрес:	Адрес:
Телефон:	Телефон:
Мобилен телефон:	Мобилен телефон:

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ за детето-участник:

Изисквания към храната:

(напр. вегетарианство)

Алергии:

Взема ли регулярно някакви лекарства?

Ако да, моля, отбележете:

Доза: Лекарство:

Има ли нужда от придружител поради медицинско състояние? Да / Не

Има ли обучение по първа помощ? Да / Не

Има ли нещо друго, на което бихте искали да обърнем внимание по време на престоя и работата ни с детето-участник?

(подпис и дата)

ФОРМА ЗА ДОКЛАД

Вашето име и e-mail:

Вашата длъжност в Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет:

Връзката Ви със засегнатото дете, ако такава съществува :

Име на детето:

Възраст и дата на раждане. Ако нямате информация, посочете видимата възраст:

С кого живее детето?

Адрес/местоживеене и контакти (ако разполагате с такива):

Докладвате за Ваши съмнения или за съмненията на някой друг? Пояснете с детайли:

Кратко обяснение относно причината за съмненията, включително дати, време, места и замесени лица:

Направени от Вас наблюдения – има ли физически признаци?

Поведенчески признаци? Индиректни признаци?

Говорили ли сте с детето? Ако да, какво казва то?

Някой бил ли е набеден, че е злоупотребил? Ако да, посочете детайли:

Консултирали ли сте се с външни агенции/специалисти и/или докладвали ли сте на някой друг? Посочете детайли (име на лицето, име на организацията, дата и място).

ДЕКЛАРАЦИЯ

От .....(трите имена).....

Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет

на длъжност .....

Аз, ...(трите имена).....

Декларирам,

че съм запознат/а с Политиката за закрила на детето на Ноу-хау център за алтернативни грижи за деца, Нов български университет и приемам да спазвам изискванията, указанията и процедурите на Политиката.

Декларатор :   Дата :

(име и подпис)

